

**Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Štátny archív v Košiciach, pobočka Košice**

99

**Miestny národný výbor Vyšný Medzev
1945 - 1960**

Inventár

Spracovala
PhDr. Margita Krajňáková
Ľubica Konšťáková

Košice 2013

ÚVOD

Prehľad vývoja pôvodcu fondu

Národné výbory vznikali ako orgány takzvanej revolučnej ľudovej moci. Za 1. ČSR a za Slovenskej republiky (1938 – 1945) boli v obciach samosprávnymi orgánmi obecné zastupiteľstvá, obecná rada, obecný výbor, richtár a vládny komisár.

Po roku 1945 sa národné výbory stali základom budovania novej spoločnosti. Predstavovali orgány štátnej moci a správy zastupiteľského charakteru, pomocou ktorých sa najširšie ľudové vrstvy zúčastňovali na riadení a správe štátu.

Národné výbory vznikli na základe ústavného dekrétu prezidenta republiky zo 4. decembra 1944 o ustanovení miestnych a okresných národných výborov ako orgánov verejnej správy vo všetkých jej odboroch na území oslobodenom od nepriateľa a na prechodnú dobu, ktorá sa končí dňom určenia činnosti riadne zvolených národných výborov.

Národné výbory vznikali ako orgány štátnej moci a správy. Boli stanovené zásady, že pre každú obec sa vytvorí národný výbor a zrušia sa obecné a obvodné notárske úrady. Úradníkov zrušených notárskych úradov bolo možné preradiť do národných výborov, ak boli politicky a národne spoľahliví. Úrady národných výborov svojou organizačnou formou nadvázovali na zrušené notárske úrady. Tieto zmeny boli uskutočnené nariadením Predsedníctva SNR č. 26 Zb. nariadení SNR zo 7.4.1945.

Prvé riadne voľby sa uskutočnili v júni a v júli 1945. Pôsobnosť MNV bola stanovená :

1. dočasným organizačným poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 15.11.1945 č. 6633/2-II, ktorý bol uverejnený v úradnom vestníku pod č. 315/1945 a doplnok pod č. 636/1945.
2. dočasným rokovacím poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 10.12.1945 č. 7117/1-II/1, ktorý bol uverejnený v Úradnom vestníku pod. č. 362/1945.
3. dočasným kancelárskym poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 12.12.1945 č. 2153/1-II/1, ktorý bol uverejnený v Úradnom vestníku pod. č. 370/1945.

Vo februári 1948 boli ustanovené na návrh miestnych akčných výborov Slovenského národného frontu dočasné správne komisie, ktoré pracovali do mája 1949 a nahradili správny aparát MNV.

Vládnym nariadením č. 72/1949 Zb. bola vytvorená funkcia obvodného tajomníka MNV a MNV si vybavovali svoju agendu sami. Táto funkcia bola zrušená vládnym nariadením č. 111/1951 Zb. a MNV si ustanovili vlastných tajomníkov.

Obvodné úrady MNV boli zrušené vládnym nariadením č. 14/1950 Zb. a MNV boli ustanovené ako vykonávatelia štátnej moci a správy. V roku 1954 sa zrušil referentský systém a ústavný zákon č. 12/1954 Zb.z. o NV a zákony č. 13, 14, z roku 1954 Zb.z. o NV a voľbách do NV znamenali ďalšie upevnenie postavenia NV. Členovia NV sa volili na trojročné obdobie, pričom na každých 100-200 obyvateľov sa volil jeden člen. V obciach na 6000 obyvateľov si MNV zriadovali odbory.

Vydaním nového zákona o NV č. 65/1960 Zb.z. sa kompetencie MNV a MsNV zväčšili. Dostali do správy všetky podniky, ktoré slúžili potrebám obyvateľstva na úrovni obce a mesta, mali zodpovednosť za riadne hospodárenie JRD a mali budovať podniky služieb obyvateľstvu.

Orgánmi NV boli plénum, rada, komisie a aparát. Voľby no NV sa uskutočňovali každé štyri roky. MNV boli základným stupňom v trojstupňovej organizácii NV – MNV, MsNV, ONV (KNV).

Zákon č. 69/1967 Zb.z. stanovil ešte širšiu kompetenciu MNV a MsNV, ktoré utvárali podmienky pre uspokojenie potrieb občanov, organizovali výstavbu, rozvíjali kultúru, polnohospodárstvo a chránili verejný poriadok, spravovali školské a kultúrne inštitúcie, miestne komunikácie a starali sa o riadne zásobovanie obyvateľstva. Definitívnu podobu tohto zákona určil po viacerých zmenách zákon č. 27/1972 Zb.z. Posledné doplnky zákona o NV boli vydané v zákone č. 139/1982 Zn.z.

K 31.12.1990 v súvislosti so zmenou spoločenského zriadenia v bývalom Československu došlo k zániku miestnych národných výborov a v zmysle zákona SNR č.369/1990 Zb. boli obnovené samosprávy obcí.

Miestny národný výbor Vyšný Medzev

História Miestneho národného výboru Vyšný Medzev začala v roku 1945.

Kto bol prvým predsedom MNV od roku 1945 sa nepodarilo zistiť, pretože z tohto obdobia sa nezachovali žiadne zápisnice ani iné dokumenty, v ktorých by bola zmienka o prvom predsedovi MNV. Od roku 1946 bol predsedom MNV Štefan Baraň. Potom na poste presedu MNV striedali v rozpäťí jedného až dvoch rokov Vincent Rostáš, Ján Timko, Ján Bučko, Jakub Schmotzer, Michal Kozár, Štefan Fakľa, Pavel Jamnický a Jozef Frindt, ktorý ostal v tejto funkcií do konca samostatnej existencie MNV Vyšný Medzev v roku 1960.

V roku 1960 zlúčením obcí Nižný Medzev a Vyšný Medzev vznikla zlúčená obec Medzev, ktorá bola vyhlásená za mesto.

Vnútornú organizáciu MNV tvorilo plenárne zasadnutie a výkonné zložky MNV, ktorými bola rada MNV, predseda MNV a komisie MNV.

Na plenárnom zasadnutí určoval MNV smer činnosti svojich zložiek, kontroloval a riadil ich činnosť, mohol vytvárať a rušiť svoje výkonné zložky. Plenárne zasadnutie schvaľovalo plán a kontrolovalo jeho plnenie ako i rozpočet a účtovné uzávierky, staralo sa o všetky dôležité hospodárske, správne, kultúrne a iné oblasti patriace do pôsobnosti MNV. Riešilo napríklad prijatia záväzkov, kúpy a odpredaj obecných pozemkov, staralo sa o bytovú politiku obce, riešilo rôzne pripomienky občanov.

Rada bola zborovým orgánom, na čele bol predseda, ďalšími členmi boli jeho zástupcovia a referenti. Rada vykonávala uznesenia plenárnych zasadnutí, prejednávala záležitosti ktoré neboli výslovne vyhradené plenárному zasadnutiu . Predseda zastupoval MNV a zodpovedal za správnu činnosť MNV. Na svojich zasadnutiach rada riešila záležitosti týkajúce sa napríklad žatevných prác, organizovaniu rôznych osláv, rôznych opráv v obci, či schvaľovala odmeny funkcionárom. Sledovala a riadila hospodárenie JRD, starala sa o zveľaďovanie obce, výstavbu nových domov.

Ďalšou organizačnou zložkou boli komisie MNV, ktoré sa venovali odbornej , poradnej a výkonnej činnosti. Pri MNV Vyšný Medzev pracovala podľa zachovaných dokumentov polnohospodárska komisia, Komisia práce a sociálnej starostlivosti, technická komisia a zdravotná komisia.

Miestny národný výbor Vyšný Medzev ukončil svoju činnosť v roku 1960. V tom roku zlúčením obcí Nižný Medzev a Vyšný Medzev vzniklo mesto Medzev.

Vývoj a dejiny fondu

Na MNV Nižný Medzev počas jeho samostatnej existencie do roku 1960 nebola vykonaná žiadna kontrola ani vyradovanie. Až v roku 1962 bola na vtedy úž zlúčenom MNV Medzev vykonaná kontrola, pri ktorej sa konštatovalo, že spisový materiál bývalého MNV Vyšný Medzev je uložený v spoločnej spisovni a je v neusporiadacom stave.

Skartácia bola vykonaná 21.6.1979 a do archívu boli prevzaté písomnosti za bývalý MNV Vyšný Medzev za všetky roky jeho samostatnej existencie 1945 – 1960.

Archívna charakteristika fondu

Časové rozpäťie archívneho fondu MNV Vyšný Medzev je obdobie 1945 – 1960. Základné členenie inventára je na 4 hlavné skupiny a to: I. úradné knihy, II. spisový materiál, III. účtovný materiál a IV. ostatný materiál.

I.. úradné knihy sú rozdelené na zápisnice pléna, rady a komisií. Usporiadane sú podľa ročníkov, pričom jeden ročník je jedna inventárna jednotka.

II. spisový materiál tvoria registratúrne pomôcky a spisy. Registratúrne pomôcky sú málo zachované, jeden zväzok je zároveň inventárnu jednotkou. Spisový materiál je usporiadany chronologicky. Inventárnu jednotkou je jeden ročník .

Ďalej nasleduje **III. účtovný materiál**, pri ktorom je tiež inventárnu jednotkou jeden ročník.

IV. Ostatný materiál tvoria registre, súpisy a evidencie, pričom inventárnu jednotkou je jeden zväzok.

Celý inventár uzatvára vecný a menný register, v ktorom sa odvoláva na inventárne číslo. Z obsahového hľadiska sú najdôležitejšie zápisnice pléna a rady. Zaznamenávajú činnosť MNV, politický, kultúrny a hospodársky vývoj obce. Písomnosti obsahujú materiál týkajúci sa rôznych akcií na zveľaďovanie obce, rôzne plány rozvoja a obnovy obce, evidencie, prevody nehnuteľností, konfiškácie, a rôzne iné dokumenty.

Rozbor obsahu fondu

Archívny fond Miestny národný výbor Vyšný Medzev Medzev 1945 -1960 je zdrojom cenných informácií pre štúdium história obce Vyšný Medzev. Archívne dokumenty sú obrazom každodenného života občanov, týkajúce sa poľnohospodárstva, kultúrno-výchovnej činnosti, starostlivosti o občanov. V zápisniciach sa výrazne prejavuje riadiaca a organizátorská práca rady, pléna a komisií MNV, hodnotiace správy obsahujúce podrobnejší prehľad ich činnosti.

Archívny fond MNV Vyšný Medzev je usporiadaný v 6 archívnych škatuliach a meria 0,75 bm.

Protokolárny záznam o vypracovaní inventára

Archívny fond MNV Vyšný Medzev usporiadala, vnútornú skartáciu vykonala a zinventarizovala PhDr. Margita Krajňáková v roku 1992. Inventár do BACHu prepísala, vytvorila register a úvod Ľubica Konšťáková v roku 2013.

I. Úradné knihy

Inv. č.	Časový rozsah	Sign.	Č. spisu	Č. škat.
1	1950 Zápisnice pléna			škat. č. 1
2	1960 Zápisnice pléna			škat. č. 1
3	1946 Zápisnice MSK			škat. č. 1
4	1947 Zápisnice MSK			škat. č. 1
5	1948 Zápisnice MSK			škat. č. 1
6	1949 Zápisnice MSK			škat. č. 1
7	1950 Zápisnice rady			škat. č. 1
8	1951 Zápisnice rady			škat. č. 1

9	1952	škat. č. 1
	Zápisnice rady	
10	1953	škat. č. 1
	Zápisnice rady	
11	1955	škat. č. 1
	Zápisnice rady	
12	1957	škat. č. 1
	Zápisnice rady	
13	1958	škat. č. 1
	Zápisnice rady	
14	1959	škat. č. 1
	Zápisnice rady	
15	1960	škat. č. 1
	Zápisnice rady	
16	1950	škat. č. 1
	Zápisnice komisie práce a sociálnej starostlivosti	
17	1950	škat. č. 1
	Zápisnice technickej komisie	

18	1950	škat. č. 1
	Zápisnice zdravotnej komisie	
19	1950	škat. č. 1
	Zápisnice pôdoshospodárskej komisie	
20	1951	škat. č. 1
	Zápisnice komisie práce a sociálnej starostlivosti	

II. Spisový materiál

A. Registratúrne pomôcky

21	1956	škat. č. 2
	Podací denník.	
22	1957	škat. č. 2
	Podací denník.	

23 1957–1960 škat. č. 2
Podací denník.

24 1948 škat. č. 2
Evidencia osôb prijatých do zväzku obce.

B. Spisy

25 1945 škat. č. 2
Žiadosť obyvateľov o pridelenie pôdy, hospodárskych zvierat, nábytku a domov po evakuovaných obyvateľoch Vyšného Medzeva. Prídely po evakuovaných občanoch.

26 1947 škat. č. 2
Výmer o pridelení nábytku - Beňa Ján. Záznam o vykonanej revízii vyúčtovania nájomného za prenajaté pozemky zo skonfiškovaných majetkov.

27 1951 škat. č. 2
Zrušenie výmeru o prídele pôdy zo skonfiškovancích majetkov. Obecný rozpisový sumár na rok 1951.

28 1952 škat. č. 2
Záznam o odovzdaní cirkevných matrík do správy MNV. Grentzerová Berta - ustanovenie za matrikárku a zloženie sľubu.

29 1953 škat. č. 2

Zmena kultúr v katastrálnom území obce Vyšný Medzev.

30	1954	škat. č. 2
Registrácia kandidátov pre voľby do MNV, ONV a KNV. Výkaz neobrobenej pôdy ktorej sa zriekli prídelci. Záznam o prevzatí národného bytového majetku do správy Domovej správy Nižný Medzev a bytového hospodárstva. Ocenenie skonfiškovaných nehnuteľností. Generálna inventarizácia národného majetku. MNV.		
31	1955	škat. č. 2
Odovzdanie ornej poľnohospodárskej pôdy pochádzajúcej z konfiškátov pre ŠM v Turni nad Bodvou. Súpis hospodárskych zvierat.		
32	1956	škat. č. 2
Záznam z komisionálneho jednania o vytýčení lesnej cesty. Zmluva o rozšírení ornej pôdy v k.ú. Vyšný Medzev.		
33	1957	škat. č. 2
Volby do MNV. Súpis hospodárskych zvierat.		
34	1958	škat. č. 2
Súpis hospodárskych zvierat. Inventarizácia mejetku MNV.		
35	1959	škat. č. 2
Súpis hospodárskych zvierat.		
36	1960	škat. č. 2
Záznam o zlúčení obce Nižný Medzev a Všný Medzev.		

III. Účtovný materiál

37	1951	škat. č. 3
	Hlavná kniha	
38	1952	škat. č. 3
	Hlavná kniha	
39	1953	škat. č. 3
	Hlavná kniha	
40	1955	škat. č. 3
	Denník	
41	1956	škat. č. 3
	Denník	
42	1957	škat. č. 3
	Denník	
43	1958	škat. č. 3
	Denník	

44 1959 škat. č. 3
Denník. Rozpočet.

45 1960 škat. č. 3
Denník. Rozpočet.

IV. Ostatný materiál

46 Škat. č. 4
Elaborát pre HTÚP kat. úz. Vyšný Medzev

47 Šúpis parciel v kat. úz. Vyšný Medzev škat. č. 4

48 1959 škat. č. 4
Evidencia pôdy - zmena vlastníkov

49 Domová kniha obce Vyšný Medzev škat. č. 5

50 Domová kniha obce Luciabaňa
škat. č. 6

REGISTER OSÔB

B

Beňa Ján - 26

G

Grentzerová Berta - 28

REGISTER VECNÝCH OBJEKTOV

C

cirkevná matrika - 28

D

denník - 40 - 45

domová kniha - 49, 50

domová správa - 30

E

elaborát - 46

evakuovaní obyvateľa - 25

evidencia osôb - 24

evidencia pôdy - 48

H

hlavná kniha - 37 - 39

I

inventarizácia - 30, 34

K

komisia práce a sociálnej starostlivosti - 16, 20

L

lesná cesta - 32

O

obecný rozpisový sumár - 27

orná pôda - 32

P

podací denník - 21 - 23

pol'nohospodárska pôda - 31

pôdohospodárska komisia - 19

prenajaté pozemky - 26

prídel pôdy - 27

pridelenie nábytku - 26

pridelenie pôdy - 25

R

revízia vyúčtovania - 26

rozpočet - 44, 45

S

skonfiškovaný majetok - 26, 27, 30

súpis hospodárskych zvierat - 31, 33 - 35

súpis parciel - 47

T

technická komisia - 17

V

voľby - 30, 33

výkaz neobrobenej pôdy - 30

Z

zápisnice MSK - 3 - 6

zápisnice pléna - 1, 2

zápisnice rady - 7 - 15

zdravotná komisia - 18

zlúčenie obcí - 36

zmena kultúr - 29

zmena vlastníkov - 48

zrušenie výmeru - 27

Tiráž

Názov archívu : **Ministerstvo vnútra SR**
Názov fondu : **Štátny archív v Košiciach, pobočka Košice**
Časové rozpäťie : **Miestny národný výbor Vyšný Medzev**
Názov pomôcky : **Inventár**
Fond usporiadala : **Phdr.. Margita Krajňáková**
Inventár zostavila : **Ľubica Konšťáková**
Počet strán inventára: **15**
Počet exemplárov : **4**
Inventár schválil : **PhDr. Margita Krajňáková**